

OBSAH:

1	Úvod	13
2	System dýchodového zabezpečení, vznik účasti, podmínky nároku na dávky, okruh dávek	22
2.1	Účastníci právních vztahů dýchodového zabezpečení	23
2.2	Účast na dýchodovém zabezpečení	24
2.3	Podmínky nároku na dávky dýchodového zabezpečení	36
2.4	Výše dávky dýchodového zabezpečení	37
2.5	Druhy dávek dýchodového zabezpečení	38
3	Doba zaměstnání, náhradní doby	40
3.1	Pojem „doba zaměstnání“	44
3.2	Účast na dýchodovém zabezpečení při výkonu více pracovních činností	53
3.3	Náhradní doby	54
3.4	Zápočet doby zaměstnání a náhradních dob v cizině	59
3.5	Některé otázky související s odstraněním podmínky trvání zaměstnání pro vznik nároku na důchod	60
4	Pracovní kategorie	66
4.1	Resortní seznamy	70
4.2	Soustavný a převážný výkon rizikové práce	75
4.3	Rozsah zápočtu dob v preferované pracovní kategorii	79
4.3.1	Zvlášt zvyhodněná I. pracovní kategorie v hornictví	84
4.3.2	Technickohospodářští pracovníci	88
4.3.3	Provozní údržbáři a montéři	93
4.3.3.1	Provozní údržbáři	93
4.3.3.2	Montéři	94
4.3.4	Funkcionáři	95
4.3.5	Žáci středních odborných učilišť	97
4.3.6	Vojáci z povolání	98
4.3.7	Zápočet různých pracovních kategorií	99
4.3.8	Přechodné případy	100
5	Průměrný měsíční výdělek	102
5.1	Význam průměrného měsíčního výdělku v sociálním zabezpečení	102
5.2	Hrubý výdělek	104
5.2.1	Započitatelné příjmy	106
5.2.1.1	Plně započitatelné příjmy	111
5.2.1.2	Částečně započitatelné příjmy	115
5.2.2	Nezapočitatelné příjmy	117

5.3	Rozhodné období	121
5.3.1	Délka rozhodného období	122
5.3.2	Běh rozhodného období	126
5.3.3	Zvláštní případy délky a běhu rozhodného období	134
5.4	Výpočet průměrného měsíčního výdělku	135
5.4.1	Vyloučené doby	136
5.4.2	Vypočítávání průměrného měsíčního výdělku	137
5.5	Zvláštní úprava stanovení průměrného měsíčního výdělku	144
5.5.1	Stop – výdělek	145
5.5.2	Fiktivní výdělek	146
6	Starobní důchod	148
6.1	Podmínky nároku na starobní důchod	149
6.2	Podmínky nároku na poměrný starobní důchod	156
6.3	Vznik nároku na starobní důchod	157
6.4	Výše starobního důchodu ke dni vzniku nároku	158
6.5	Výše poměrného starobního důchodu	166
6.6	Zvýšení starobního důchodu	167
6.7	Zvýšení poměrného starobního důchodu	171
6.8	Nejvyšší výměra starobního důchodu	174
6.9	Nejnižší výměra starobního důchodu	179
6.10	Výše starobního důchodu v některých případech	180
6.11	Zápočet doby osoby samostatně hospodařící pro nárok na starobní důchod	184
6.12	Poskytování starobního důchodu při výkonu zaměstnání	185
6.13	Mimořádné poskytování starobního důchodu uvolňovaným pracovníkům	189
6.13.1	Podmínky nároku na mimořádné poskytování starobního důchodu a jeho výše	189
6.13.2	Mimořádné poskytování starobního důchodu při dalším zaměstnání	192
7	Invalidní důchod	194
7.1	Pojem a koncepce invalidity	194
7.2	Účel invalidního důchodu	195
7.3	Podmínky vzniku nároku na invalidní důchod	196
7.3.1	Invalidita	196
7.3.2	Posuzování invalidity	197
7.3.3	Přechod z pracovní neschopnosti do invalidity	198
7.3.4	Posuzování invalidity vojáků z povolání, příslušníků Sboru národní bezpečnosti a sborů nápravné výchovy	199
7.4	Potřebná doba zaměstnání	199
7.5	Pracovní úraz a nemoc z povolání	201
7.5.1	Pracovní úraz	201
7.5.2	Nemoc z povolání	204
7.6	Výše invalidního důchodu	207
7.6.1	Výše invalidního důchodu ze zaměstnání I. pracovní kategorie	208
7.6.2	Výše invalidního důchodu ze zaměstnání II. pracovní kategorie	209
7.6.3	Výše invalidního důchodu ze zaměstnání III. pracovní kategorie	211

7.7	Nejvyšší a nejnižší výměry invalidního důchodu	212
7.8	Invalidní důchod jednotlivě hospodařících rolníků a osob samostatně hospodařících, které nejsou jednotlivě hospodařícími rolníky	220
7.9	Invalidní důchod v mimořádných případech	221
7.10	Nové vyměření invalidního důchodu	224
7.11	Souběh nároků na starobní a invalidní důchod	227
7.12	Podmínky pro trvání nároku na invalidní důchod	229
8	Částečný invalidní důchod	231
8.1	Podmínky nároku na částečný invalidní důchod	231
8.1.1	Pracovní úraz	233
8.1.2	Doba zaměstnání potřebná pro nárok na částečný invalidní důchod	236
8.1.3	Částečná invalidita	239
8.2	Výše částečného invalidního důchodu	249
8.3	Nárok na částečný invalidní důchod ve zvláštních případech	254
9	Vdovský důchod	258
9.1	Vznik nároku na vdovský důchod	258
9.2	Trvání nároku na vdovský důchod	260
9.3	Výše vdovského důchodu	270
9.4	Souběh vdovského důchodu s příjmem z výdělečné činnosti	273
9.5	Poskytování vdovského důchodu podle nařízení vlády ČSSR č. 142/1983 Sb.	275
10	Sirotčí důchod	277
10.1	Nezaopatřené dítě	279
10.2	Výše sirotčího důchodu	281
10.3	Uplatnění nároku na sirotčí důchod	281
11	Důchod za výsluhu let, osobní důchod, sociální důchod, důchod manželky	283
11.1	Důchod za výsluhu let	283
11.1.1	Systematické zařazení; účel dávky; okruh oprávněných	283
11.1.2	Doba zaměstnání potřebná pro nárok na důchod za výsluhu let	285
11.1.3	Výše důchodu za výsluhu let	288
11.1.4	Průměrný měsíční výdělek	289
11.1.5	Souběh důchodu za výsluhu let s příjmem z výdělečné činnosti	290
11.2	Osobní důchod	291
11.3	Sociální důchod	292
11.3.1	Systematické zařazení; účel dávky; okruh oprávněných	292
11.3.2	Výše sociálního důchodu	293
11.3.3	Řízení o sociálním důchodu	294
11.4	Důchod manželky	294
11.4.1	Systematické zařazení; účel dávky; okruh oprávněných	295

11.4.2	Podmínky nároku	295
11.4.3	Výše důchodu	296
11.4.4	Zánik nároku	296
12	Výchovné k důchodům, příplatek k výchovnému	297
13	Úprava důchodů, které jsou jediným zdrojem příjmu	302
14	Zvýšení důchodu pro bezmocnost; další dávky poskytované důchodcům	308
14.1	Systematické zařazení; účel dávky; okruh oprávněných	308
14.2	Podmínky nároku; stupně bezmocnosti	310
14.3	Výše dávky a její omezení	311
14.4	Odchylka pro zvýšení sirotčího důchodu	313
14.5	Omezení výplaty zvýšení důchodu pro bezmocnost	313
14.6	Další dávky poskytované důchodcům	314
15	Zvýhodnění pro účastníky odboje	316
15.1	Vývoj a rozsah zvýhodnění	316
15.2	Okruh oprávněných	318
15.3	Skupiny účastníků odboje	318
15.4	Zvláštní způsob stanovení průměrného měsíčního výdělku v některých případech	322
15.5	Věk potřebný pro nárok na starobní důchod účastníka odboje	324
15.6	Výše starobního a invalidního důchodu	327
15.6.1	Základní výměra	327
15.6.2	Zvýšení nad základní výměru a jeho omezení	328
15.6.3	Pevné zvýšení	329
15.6.4	Zvýšení za souvislost invalidity s odbojovou činností	330
15.6.5	Nejvyšší výměry starobního a invalidního důchodu	330
15.6.6	Nejnižší výměry starobního a invalidního důchodu	332
15.7	Částečný invalidní důchod	333
15.8	Vdovský důchod	333
15.8.1	Lhůta pro nový vznik nároku na vdovský důchod po účastníku odboje	333
15.8.2	Nejnižší výměry vdovského důchodu po účastníku odboje, resp. starobního nebo invalidního důchodu vdovy po účastníku odboje, která nemá nárok na vdovský důchod	334
15.8.3	Nejnižší výměry vdovského důchodu účastnice odboje	335
15.8.4	Výplata vdovského důchodu výdělečně činné vdovy po účastníku odboje a účastnice odboje	336
15.9	Sirotčí důchod	336
15.10	Sociální důchod	337
15.11	Výše důchodu rodičů některých účastníků odboje	337
15.12	Zvýšení důchodů, které jsou jediným zdrojem příjmu	338
15.13	Kdy se důchody pro účast v odboji nezvyšují	338
15.14	Zvýšení vyplácených důchodů účastníků odboje a pozůstalých po nich	339

15.14.1	Obecné zásady	339
15.14.1.1	Kritéria pro určení částky zvýšení	339
15.14.1.2	Slučování zvýšení s důchodem	340
15.14.1.3	Krácení při souběhu dvou důchodů	341
15.14.1.4	Nejvyšší výměry důchodů po zvýšení	342
15.14.2	Zvláštní ustanovení pro účastníky odboje a pozůstalé po nich	342
15.14.2.1	Zvýšený důchod a nejnižší výměra	342
15.14.2.2	Zvyšování důchodů, které jsou upraveny, protože jsou jediným zdrojem příjmu	343
15.14.2.3	Provádění úpravy vyplácených důchodů	344
16	Společná ustanovení o důchodech	345
16.1	Vznik nároku na dávku nebo její výplatu	345
16.2	Změny ve výši a v datu přiznání dávky	347
16.2.1	Přiznání od dřívějšího data	347
16.2.2	Změna výše dávky přiznané v nesprávné výši	348
16.2.3	Změna výše dávky vyplácené v nesprávné výši	349
16.2.4	Přiznání neprávem odepřené dávky	350
16.2.5	Lhůta pro zpětnou úpravu výše dávky nebo zpětné přiznání dávky neprávem odepřené	350
16.2.6	Přiznání od pozdějšího data	351
16.2.7	Změna skutečností	352
16.2.8	Chybné určení výše	352
16.3	Zánik nároku na dávku nebo její výplatu	353
16.3.1	Zánik nároku na dávku	353
16.3.2	Zánik nároku na výplatu dávky	354
16.4	Způsob snižování výše dávky a odnímání dávky nebo její výplaty	355
16.5	Zúčtování výplat při souběhu nároků na více dávek nebo jejich výplat	357
16.6	Zánik nároku na výplatu dávky uplynutím času	358
16.7	Omezení výplaty dávek	359
16.7.1	Další zaměstnání po vzniku nároku na starobní důchod	359
16.7.2	Výplata nemocenského v době vzniku nároku na důchod	360
16.7.3	Výkon služby v ozbrojených silách v době vzniku nároku na důchod	360
16.7.4	Výkon vazby nebo trestu odnětí svobody	361
16.7.5	Umístění důchodce v psychiatrické léčebně nebo v léčebně pro dlouhodobě nemocné	361
16.8	Způsob výplaty dávek	362
16.9	Příjemci dávek	363
16.10	Nárok na dávku a jejich poskytování ve vztahu k cizině	365
16.11	Přechod nároku při úmrtí oprávněného	366
16.12	Dohody o srážkách z dávek	367
16.13	Povinnosti a odpovědnost občanů	368
16.13.1	Povinnost	368
16.13.2	Odpovědnost	369
16.14	Povinnosti a odpovědnost organizací; kontrolní pravomoc orgánů sociálního zabezpečení	370
16.14.1	Povinnosti organizací	370
16.14.2	Oprávnění orgánů sociálního zabezpečení	371
16.14.3	Ukládání pokut organizacím	371
16.14.4	Odpovědnost organizací	372

16.15	Společná odpovědnost organizace a příjemce dávky	372
16.16	Povinnost zdravotnických zařízení	373
16.17	Právní úkony	373
16.18	Počítání času	373
17.	Souběh nároků na výplatu důchodů	375
18	Zvyšování důchodů	384
18.1	Druhy zvýšení	384
18.1.1	Zvýšení důchodů podle zákonného opatření předsednictva FS č. 76/1979 Sb., o zvýšení důchodů	385
18.1.2	Zvýšení důchodů podle zákonného opatření předsednictva FS č. 7/1982 Sb., o zvýšení důchodů a o některých změnách zákona o sociálním zabezpečení	386
18.1.3	Zvýšení důchodů podle zákona č. 108/1984 Sb., o zvýšení některých nízkých důchodů a o dalších změnách v sociálním zabezpečení	387
18.2	Zvyšování důchodů podle zákona o sociálním zabezpečení	389
18.2.1	Zvýšení starobních důchodů	392
18.2.2	Zvýšení invalidních důchodů a důchodů za výsluhu let	393
18.2.3	Zvýšení částečných invalidních důchodů	394
18.2.4	Zvýšení vdovských důchodů	394
18.2.5	Zvýšení sirotčích důchodů	395
18.2.6	Zvýšení osobních důchodů	395
18.3	Společná ustanovení o zvýšení důchodů	397
18.4	Zvýšení důchodů přiznaných po 30. září 1988 podle předpisů platných před 1. říjnem 1988	400
19	Organizace a řízení	401
19.1	Orgány sociálního zabezpečení a jejich působnost	401
19.2	Řízení ve věcech důchodového zabezpečení	404
19.3	Opravné prostředky	413
19.4	Rozhodování o výjimkách a o odstraňování tvrdosti	415
20	Sepisování žádostí; prokazování rozhodných skutečností	417
20.1	Sepisování žádostí	417
20.2	Prokazování rozhodných skutečností	418
20.3	Prokazování doby zaměstnání v pracovním a obdobném poměru	419
20.3.1	Originální doklady	420
20.3.2	Náhradní doklady	421
20.3.3	Prokazování doby služby vojáků z povolání a příslušníků ozbrojených sborů	422
20.3.4	Prokazování doby studia	422
20.3.5	Prokazování doby zaměstnání zařazeného do I. (II.) pracovní kategorie	422
20.3.6	Prokazování doby služby v ozbrojených silách jako náhradní doby	423
20.3.7	Prokazování doby odbojové činnosti	423

20.3.8	Prokazování doby pobírání částečného invalidního důchodu, po kterou byl vyplácen příspěvek před umístěním do zaměstnání	425
20.3.9	Prokazování doby osobní péče o blízkou osobu, která byla převážně nebo úplně bezmocná a nebyla umístěna v ústavu sociální péče nebo ve zdravotnickém zařízení	425
20.3.10	Prokazování výdělků	426
20.4	Předstihové řízení	426

Jednotlivé části zpracovali:

JUDr. Eva Burdová 6 mimo 6.12 a 6.13, 9 mimo 9.5, a 17

JUDr. Zdeněk Linhart 2, 7 a 13

JUDr. Helena Malinová 3, 10 a 12

JUDr. Jan Příb, CSc. 5 mimo 5.2, 6.12, 8, 9.5, 14.6, 18.2, a 19

JUDr. Vít Samek 1, 4, 5.2, 6.13, 18 mimo 18.2

JUDr. Vladimír Voříšek 11, 14 mimo 14.6, 15, 16 a 20